

Vlastní náplň činnosti Unie

Oblasti integrace

nn
Cíle EU (čl. 3 SEU): podpora míru, **svých hodnot** (čl. 2) a blahobyt obyvatel EU

Prostředky k dosažení cílů EU:

- **(1) jednotný vnitřní trh (hlavně ekonomická integrace),**
- **(1a) hospodářská a měnová unie** (vyšší forma ekonomické integrace)
- **(2) prostor svobody, bezpečnosti a práva** (důsledky ekonomické integrace v **mimoekonomické oblasti**),
- **(3) ústavní úroveň (základní hodnoty** – demokracie, právní stát, ochrana lidských práv, zákaz diskriminace apod.)

PRÁVO EVROPSKÉ UNIE

Ekonomická integrace: Jednotný vnitřní trh

Masarykova univerzita 2024

Navazující veřejná správa

okruh 18

Právo EU jako integrační nástroj

- **2 metody úpravy:**

- ***samostatná (přímá) unijní úprava***
(primární právo, nařízení) – existuje

paralelně s vnitrostátní úpravou, má aplikační přednost, tedy nahrazuje ji

- ***určování obsahu vnitrostátní úpravy***
(její sbližování) (směrnice)

-- aplikuje se vnitrostátní úprava

Kontrolní otázka: Zajímají nás z aplikačního hlediska směrnice?

Ekonomická integrace:

Společný trh → Jednotný vnitřní trh

Sbližování (harmonizace) práva v EU

Společný trh

- Založen na 4 základních svobodách:
- **volný pohyb zboží, osob, služeb, kapitálu**
budován v 50. a 60. letech, funguje až do 1993, kdy **se mění na jednotný vnitřní trh**
  - **Ekonomika: původně zcela převažující smysl evropské integrace (EHS)**
  - prosazeno s h o r a (ekonomické zájmy velkých hospodářských subjektů) – nutnost velkého trhu k zajištění odbytu stále rostoucího množství produktů
  - prospěšné i pro spotřebitele (obyvatelstvo)
  - *společné politiky*: tradiční – zeměd-dopr-obch

Období stagnace 70.-80. léta

- sílil tlak na
  - zrušení dosavadních překážek volného pohybu,
  - odbourání hraničních kontrol a jiných důvodů fragmentace trhu
- **1985: „Bílá kniha pro dokončení vnitřního trhu.“**
- odstranit přetrvávající překážky – 3 typy:
  - tzv. **materiální překážky** - odstranění kontrol zboží i osob na vnitřních hranicích,
  - **technické překážky**, týkající se rozdílných národních předpisů upravujících technické a jiné parametry výrobků (normy technické, hygienické, veterinární, fytosanitární apod.)
  - **fiskální překážky** (cla, daně)
- Právní vyjádření: **Jednotný evropský akt 1986/1987** (revize Smlouvy o založení EHS - program budování jednotného vnitřního trhu)

Společný trh x jednotný vnitřní trh

- **přechod** od společného trhu k jednotnému vnitřnímu trhu (vyšší stupeň): cca 1993
- **právní nástroje**: *Bílá kniha* - Jednotný evropský akt 1986/87, Maastrichtská smlouva 1992/93
- ql a qt **rozšíření 4 základních svobod**
- Maastricht: zavedení **nových společných politik (oblastí integrace)**, perspektiva jednotné měny

Pojem jednotného vnitřního trhu - 1

- První složka:
- **4 základní svobody** – volný pohyb
  - **zboží** (obchod mezi členskými státy)
  - **osob** (především pracovníků, ale i jiných osob)
  - **služeb**
  - **kapitálu**

Pojem jednotného vnitřního trhu - 2

- **Druhá složka:**
- **společné politiky (tj. oblasti integrace)**
  - **základní (původní - již ve společném trhu)** – zemědělská, dopravní, společná obchodní navenek, sociální
  - **novější (Maastricht – až v jednotném vnitřním trhu)** –
    - vízová, azylová a přistěhovalecká,
    - hospodářská a měnová,
    - fiskální (daně)
    - ochrana spotřebitele,
    - hospodářská a sociální soudržnost,
    - ochrana životního prostředí,
    - rozvojová spolupráce aj.

Definice vnitřního trhu

- Článek 26 SFEU
- 1. Unie přijímá opatření určená k **vytvoření nebo zajištění fungování vnitřního trhu** v souladu s příslušnými ustanoveními Smluv (*= velmi široce a neurčitě vymezená pravomoc Unie*).
- **2. Vnitřní trh zahrnuje**
  - prostor bez vnitřních hranic,
  - v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu
  - v souladu s ustanoveními Smluv.

Sbližování (harmonizace) práva

- Připomenutí:
- právní režim EU tvoří:
  - (1) vlastní **předpisy EU** – primární právo, **nařízení** platné ve všech členských státech
  - (2) právní předpisy **členských států** přizpůsobené (modifikované) podle **směrnic**
- výsledek = sbližování práva (nezbytné pro fungování vnitřního trhu)
- **harmonizační směrnice**
  - předěl: 1986 – JEA (zavedeno přijímání kvalifikovanou většinou)

Základní postup při harmonizaci - 1

- **Čl. 114 (obecné pravidlo pro harmonizaci):** **Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem** (= kvalifikovanou většinou) ... přijímají opatření (= směrnice) ke sbližování ustanovení právních a správních předpisů členských států, **jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu.** *

Shrnutí 114: Ostatní případy: kvalifikovaná většina v Radě

* **Čl. 114 = velmi široké a neurčité předání pravomocí Unii k většinovému přijímání harmonizačních směrnic**

Základní postupy při harmonizaci – 2 (zmírnění důsledků kvalifikované většiny)

- Přijímání harmonizačních směrnic - předěl: 1986 – Jednotný evropský akt (zavedení kvalifikované většiny)
- **VÝJIMKY (= POJISTKY PRO DŮSLEDKY UPLATNĚNÍ KVALIFIKOVANÉ VĚTŠINY):** směrnice na daný členský stát nebude dočasně aplikována – potřebná **žádost Komisi, která o udělení výjimky rozhoduje.**
- Výjimky z účinnosti směrnice tak může povolit Komise (zpravidla dočasně). Dělá to jen výjimečně a velmi nerada.